

Бібліографічні посилання

1. *Грушевський М. С.* Історія України-Руси : в 11 т. / М. С. Грушевський. – К., 1995. – Т. 8. – Ч. 2.
2. Документи Богдана Хмельницького 1648–1657 рр. – К., 1961.
3. *Эварницкий Д. И.* История запорожских козаков / Д. И. Эварницкий. – СПб., 1895. – Т. 2.
4. Епістолярна спадщина академіка Д. І. Яворницького. Вип. 3: Листи мурзейних діячів до Д. І. Яворницького / уклад.: С. В. Абросимова, Н. Є. Василенко, А. І. Перкова [та ін.]; за заг. ред. Н. І. Капустіної. – Д., 2005.
5. *Маевский В.* Польское военное искусство второй половины XVII в. / В. Маевский // История военного дела в Польше: Избранные вопросы (диссертации, очерки). – Варшава, 1970.
6. Радянська енциклопедія історії України : у 4 т. – К., 1970. – Т. 2. – С. 96.
7. *Скальковский А. А.* История Новой Сечи или последнего Коша запорожского : в 3 ч. / А. А. Скальковский. – Ч. 1. – Одесса, 1846.
8. *Стороженко І. С.* Богдан Хмельницький і Запорозька Січ кінця XVI – середини XVII ст. (монографія). Кн. друга: Генезис, еволюція та реформування організаційної структури Січі : [наук. вид.] / І. С. Стороженко ; передм. Ю. А. Святця; відп. ред. В. А. Смолій. – Дніпродзержинськ, 2007.
9. *Яворницький Д. І.* Історія запорозьких козаків : у 3 т. / Д. І. Яворницький. – К., 1990. – Т. 1.
10. Там само. – Т. 2.
11. *Majewski W.* Krytyczny przegląd źródeł do dziejowpowstania Chmielnickiego w okresie początkowym (jesień 1647 – maj 1648) // Studia Zrodloznawcze: Commentationes, 1981. – Т. XXVI.
12. Tadeusz Krząstek, Wiesław Majewski, Mirosław Nagielski, Iwan Storozhenko. *Żółte Wody – 1648.* (monografia). – Warszawa: Wydawca DOT – Łódź, 1999.

Надійшла до редколегії 03.11.2010

УДК 94 (477.63) «17/19»

М. Е. Кавун

Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара

НЕВІДОМА ПРАЦЯ Д. І. ЯВОРНИЦЬКОГО З ІСТОРІЇ КАТЕРИНОСЛАВА

(до питання про витоки авторської концепції урбогенезу)

Проаналізовано текст роботи Д. І. Яворницького з історії виникнення Катеринослава, опублікованої в 1915 р., але до сьогодні невідомої науковому загалу. Розглянуто питання про порівняння текстів 1915 р. та «Історії міста Катеринослава» 1937 р. з точки зору тотожності концептуальних положень.

Ключові слова: Яворницький, Катеринослав, урбогенез, концепція, текстологічний аналіз.

Проанализирован текст работы Д. И. Яворницкого по истории возникновения Екатеринослава, опубликованной в 1915 г., но до сих пор неизвестной научной общественности. Рассмотрен вопрос о сравнении текстов 1915 г. и «Истории города Екатеринослава» в 1937 г. с точки зрения тождественности концептуальных положений.

Ключевые слова: Яворницкий, Екатеринослав, урбогенез, концепция, текстуальный анализ.

The author analyzed the text of work of D. I. Yavornitsky of the history of origin of Yekaterinoslav City, published in 1915, but still now unknown of the scientific public. The question is considered about comparison of texts of 1915 and «History of the Yekaterinoslav City» of 1937 from the point of identity of conceptual positions.

Key words: Yekaterinoslav, Yavornitsky, urban genesis, conception, textual analyze.

Проблема ролі та внеску Д. І. Яворницького в історіографію історії Катеринослава–Дніпропетровська, а також проблема впливу поглядів ученого на урбогенез Катеринослава в процесі формування міської ідентичності та історичної пам'яті займають важливе місце в комплексі досліджень життя та діяльності вченого. Слід зазначити, однак, що дані проблеми не отримали до цього часу належного висвітлення в історичній науці.

Практично не існує спеціальних досліджень, присвячених цьому сегменту багатогранної історіографічної спадщини Д. І. Яворницького. Можна відзначити оглядовий нарис М. П. Ковальського «Д. И. Яворницкий и город на Днепре» [4], вміщений як вступна стаття до першого видання «Истории города Екатеринослава» 1989 р., та роботу автора даної статті, присвячену аналізу історико-урбаністичних підходів Д. І. Яворницького щодо історії Катеринослава та Д. І. Багалія і Д. П. Міллера щодо історії Харкова [2].

Метою даної статті є введення до наукового обігу опублікованої у 1915 р. роботи Д. І. Яворницького з історії виникнення Катеринослава, яка, на жаль, залишається невідомою науковому загалу. Завданнями статті є: 1) аналіз змісту публікації 1915 р.; 2) визначення місця цієї публікації Д. І. Яворницького у процесі формування авторської концепції урбогенезу. Об'єктом розгляду є авторська концепція Д. І. Яворницького щодо урбогенезу Катеринослава. Предметом розгляду є питання щодо датування цієї концепції Д. І. Яворницького. Джерельною базою статті є опубліковані праці Д. І. Яворницького щодо історії Катеринослава.

До цього часу чи не єдиною працею Д. І. Яворницького, присвяченою історії Катеринослава, вважається «История города Екатеринослава», написана, як свідчить останній лист рукопису, в 1937 р. і вперше опублікована лише в 1989 р. Ця праця являє собою нарис

історії виникнення та розвитку міста з кінця XVIII ст. Нарис написано в есеїстичному стилі, характерному для подібних видань кінця XIX – початку XX ст. Робота Д. І. Яворницького стала першою в XX ст. спробою синтетично подати основні факти з історії міста. Однак, як свідчить текст нарису, автор, не ставлячи завдання створювати комплексну монографію, все ж таки подавав концептуальний аналіз основних фактів міської історії.

Більшість обсягу «Истории города Екатеринослава» присвячено подіям останньої чверті XVIII ст. (близько 70 % тексту). В своєму нарисі Д. І. Яворницький продовжив та розвинув історіографічну традицію щодо урбогенезу Катеринослава, яка формувалася з першої половини XIX ст., починаючи з робіт архієпископа Гавриїла (В. Ф. Розанова). Показовою є перша фраза роботи Д. І. Яворницького: «Город Екатеринослав – всецело творение князя Г. А. Потемкина» [9, с. 15]. Історія міста розпочинається від Катеринослава Кільченського (Яворницький датує його заснування 1777 р.), згодом основними віхами виникнення Катеринослава на Дніпрі визнаються «Начертание города Екатеринослава» Г. О. Потьомкіна від 6 жовтня 1786 р. та акт заснування Спасо-Преображенського собору 9 травня 1787 р. під час подорожі імператриці Катерини II. Далі у тексті роботи слідує доволі детальний нарис процесу утворення міста в останній чверті XVIII – першій половині XIX ст.

«История города Екатеринослава» Д. І. Яворницького написана 1937 р., під час підготовки до святкування 150-річного ювілею Дніпропетровська (детальніше див. [3]). Саме ця обставина стала приводом для доволі суворої критики поглядів ученого, висловлених у нарисі 1937 р., протягом двох останніх десятиліть. Сьогодні прослідковується тенденція розглядати даний текст Д. І. Яворницького в контексті ідеологічної заданості 1930-х років. Так, зокрема, схильний вважати Ю. А. Мицик: «Не треба некритично підходити до відомої першої фрази «Истории города Екатеринослава» Д. І. Яворницького, в якій історик відносить збудування міста до катерининських часів. Ця книга писалася на замовлення обкому ВКП(б) у розгул сталінських репресій. Яворницький був перед тим вигнаний з музею за «ідеалізацію козацтва» тощо і тому обійшов це питання взагалі, а писав у душі обкомівських настанов, про що згадують знайомі вченого» [5, с. 23].

Саме з цього погляду набуває особливої важливості питання датування виникнення авторської концепції Д. І. Яворницького щодо урбогенезу Катеринослава. Чи можна вважати текст «Истории города Екатеринослава» продуктом 1930-х рр. У своїй статті [2] ми висловили думку, що мова, стиль тексту та концептуальні положення «Истории города Екатеринослава» Д. І. Яворницького аж ніяк не відповідають 1930-м рокам, а тяжіють до історіографії кінця XIX ст. Це побіж-

но можна тлумачити як доказ того, що текст «Истории...», датованої в рукописі 1937 р., або його окремі елементи, можливо, виникли раніше зазначеної дати.

У 2008 р. на шпальтах офіційного друкованого органу катеринославського міського врядування – «Известий Екатеринославского городского общественного управления» нашу увагу привернула невідома публікація Д. І. Яворницького («Эварницкого» в тогочасній транскрипції), присвячена історії виникнення Катеринослава (див. Додаток). Цікаво відмітити, що ця публікація не включена в бібліографічні реєстри праць вченого [1; 7]. Вірогідно, це відбулося тому, що праця Д. І. Яворницького не має окремого заголовку. Вона опублікована як частина офіційного звіту про відвідини Катеринослава Миколою ІІ секретарем міської управи Н. Набіркіним [6; 8].

Текст праці Д. І. Яворницького у звіті про перебування Миколи ІІ в Катеринославі розпочинається висловом публікатора Н. Набіркіна: «Пользуясь случаем считаю не лишним поместить здесь Историческую справку профессора Д. И. Эварницкого о возникновении г. Екатеринослава и Посещения его Августейшими особами» [8, с. 218]. Зрозуміло, що «Историческая справка», як свідчить місце її опублікування, була написана Д. І. Яворницьким з приводу конкретної події – візиту до Катеринослава російського імператора Миколи ІІ, що відбувся 31 січня 1915 р. Текст публікації не дає відповіді на питання: чи була довідка підготовлена на замовлення місцевої влади, або була виявом ініціативи самого Д. І. Яворницького. Звіт дуже детально передає вітальні адреси та промови й самі обставини одноденного візиту імператора. Водночас у тексті звіту відсутня згадка про те, що історична довідка Д. І. Яворницького була зачитана або піднесена Миколі ІІ.

Аналіз тексту «Исторической справки» 1915 р. дає змогу пересвідчитися, що вона являє собою детальне концептуальне викладення «Истории города Екатеринослава», датованої звичайно 1937 роком. Мова йде не тільки про єдність концептуальних моментів, а про майже повну текстуальну тотожність «Исторической справки» та фрагментів пізнішого (як вважається) тексту «Истории города Екатеринослава».

Висновок про концептуальну та текстуальну тотожність «Исторической справки» 1915 р. та «Истории города Екатеринослава» 1937 р. особливо важливий у площині оцінки поглядів Д. І. Яворницького на виникнення Катеринослава у сучасній історіографії (див. вище). Представлений у даній статті текст «Исторической справки» Д. І. Яворницького, підготовленої та надрукованої 1915 р., на наш погляд, є підставою переглянути запропонований погляд на «Историю города Екатеринослава» як на спробу ідеологічного компромісу іс-

торика і влади в 1930-х рр., а також саму постановку питання щодо можливої нетотожності поглядів Д. І. Яворницького на урбогенез Катеринослава з основними тезами «Истории города Екатеринослава».

Текст «Исторической справки» 1915 р., на нашу думку, вичерпно доводить, що основні моменти авторської концепції урбогенезу Катеринослава сформувалися ще в дореволюційний час.

Не маючи наміру здійснювати в цій статті порівняльний текстувальний аналіз текстів «Исторической справки» та «Истории города Екатеринослава» Д. І. Яворницького, висловимо обережне припущення, що текст «Истории...», принаймні його конспект, був підготовлений істориком ще в дореволюційні часи, а в 1937 р. був виїнятий з авторської «шухляди» при нагоді. Тим більше, що в другій половині 1930-х рр. Яворницький вже майже не писав історичні твори.

Подальші дослідження цього питання ми бачимо в перспективі порівняльного текстувального аналізу праць Д. І. Яворницького різних років з історії Катеринослава.

У додатку вміщено републікацію розглянутої праці Д. І. Яворницького 1915 р. мовою оригіналу. Орфографічні та стилістичні особливості тексту повністю збережено. Літеру «і» передано як «и», літеру «ћ» передано як «е».

Бібліографічні посилання

1. Заруба В. М. Яворницький Дмитро Іванович (1855–1940): Біобібліографія (до 150-річчя з дня народження та у 65-ліття смерті) / В. М. Заруба. – Д., 2005. (Біобібліографія визначних вчених-юристів України. – Вип. 5).
2. Кавун М. Е. Деякі особливості історіографічних підходів до вивчення історії міст Півдня та Сходу України кінця ХІХ – початку ХХ ст. (за матеріалами праць Д. І. Яворницького та Д. І. Багалія і Д. П. Міллера) / М. Е. Кавун // Древности–2004: Харьковский ист.-археол. ежегодник. – Харьков, 2004. – С. 91–95.
3. Кавун М. Э. «Кадры решают все!». Эпизод из истории Днепропетровска сталинской эпохи / М. Э. Кавун // Недвижимость в движении. – 2006. – 31 мая.
4. Ковальский Н. П. Д. И. Яворницкий и город на Днепре / Н. П. Ковальский // Яворницкий Д. И. История города Екатеринослава / Д. И. Яворницкий. – Д., 1989. – С. 5–14.
5. Мицик Ю. А. Скільки років нашому місту? / Ю. А. Мицик // Січеславщина: краєзнавчий альманах / за ред. Г. К. Швидько. – Д., 1997. – Вип. 1. – С. 19–30.
6. Набиркин Н. Пребывание Государя Императора в г. Екатеринославе / Н. Набиркин // Известия Екатеринославского городского общественного управления. – 1915. – № 2–3. – С. 207–223.
7. Шубравська М. М. Д. І. Яворницький. Життя, фольклористично-етнографічна діяльність / М. М. Шубравська. – К., 1972.
8. Эварницкий Д. И. Историческая справка профессора Д. И. Эварницкого о возникновении г. Екатеринослава и Посещения его Августейшими Особами / Д. И. Эварницкий / публ. Н. Набиркина // Известия Екатеринославского городского общественного управления. – 1915. – № 2–3. – С. 218–223.
9. Яворницкий Д. И. История города Екатеринослава / Д. И. Яворницкий. – Д., 1989.

Додаток

**Историческая справка профессора Д. И. Эварницкаго
о возникновении г. Екатеринослава
и Посещения его Августейшими Особами**

Местность, занимаемая в настоящее время Екатеринославом, издавна привлекла к себе людей. Близость богатой и большой реки, обилие травы, птиц, зверей, рыбы, богатые острова, из которых теперь остался только Богомолковский, – все это в глазах человека представляло естественные богатства и невольно заставляло его селиться в этой местности. Уже в доисторические времена, приблизительно за 7000 лет до нашего времени, в этой местности жил человек каменного века, чему служит доказательством открытая в теперешнем Потемкинском саду мастерская и стоянка неолитического периода, обследованная русскими учеными и давшая богатый материал для характеристики и быта первобытного человека. Здесь же, главным образом на Богомолковском острове, найдены остатки доисторических зверей, сопровождавших в те времена человека, между прочим, огромные кости мамонта, травоядного животного громадных размеров, до 500 п. весу.

И в исторические времена эта местность привлекала внимание людей. Как известно по реке Бористену, теперешнему Днепру, от начатка исторических времен лежал великий северный путь «из варяг Царьград». По этому пути двигались первые великие князья Киевские: Игорь, Святослав, Святая Ольга, Владимир.

Плывя по Бористену, в своих «моноксилах» или однодеревках (човнах), они на этом длинном пути делали остановку у Монастырского острова и в виду предстоящей переправы через Днепровские пороги, по выражению летописца, «исполчались» там т.-е. приводили в порядок свои полки. А иногда, в виду свирепой погоды, подолгу жилали на Монастырском острове и оставляли здесь различного рода оружие, находимое здесь и в настоящее время.

Позднее эти места посещали уже не великие Киевские князья, а русские цари и императоры. Так в 1699 году, во время похода на Азов, эту местность обозревал и первый русский император Петр Великий. Он был восхищен превосходным чарующим видом, открывающимся // с правого берега реки на первый порог на Днепре, Кодацкий, и на далекую перспективу, открывавшуюся за Днепром, от левого берега его далее в степь.

В 1784 году предполагалась поездка в Новороссию, а в том числе и к месту настоящего города Екатеринослава, наследника русского престола Павла Петровича, которая, однако, по непредвиденным обстоятельствам, не состоялась.

За то осталась в памяти современников поездка Императрицы Екатерины II в Новороссийский край в 1787 г., в прекрасные, чарующие дни, 7, 8 и 9 мая.

В этом путешествии Императрицу сопровождали иностранные гости: австрийский император Иосиф II, в сопровождении своего министра графа Кодленца¹, ехавший от места нынешнего Херсона по направлению к месту нынешнего расположения Екатеринослава. Ехал он под именем графа Фалькенштейна, с тайной целью раздела Турции между Австрией и Россией.

Особо императрицу сопровождали иностранные послы: французский – граф Сегюр и принц де-Линь и английский посол Фриц Герберт², а также и блестящая свита из русской знати.

Императрица Екатерина II и император Иосиф II встретились в открытой степи, выше Новаго Кодака, (нынешние Новые Кайдаки) на 8–10 верст, как выразилась в дневнике сама Императрица, «нос к носу», без лишних свидетелей.

Из Новаго Кодака венценосныя особы направились к запорожской слободе Половице, переименованной в Екатеринослав, для закладки собора во имя Преображения Господня.

В Екатеринославе предполагалось устроить университет, на который отпущена была сумма 300.000 рублей, музыкальную консерваторию, жилище для профессоров, студентов, великолепный собор по плану итальянца Моретти, 71 саж. Длины, 21 саж. Ширины и на один аршин выше собора Св. Петра в Риме и обсерваторию.

Кроме того там же предполагалось устроить судилище, на подобие древних базилик, лавки полукружием, на подобие афинских Пропилей, с биржей и театром в середине, 12 фабрик, шерстяную, шелковую, суконную, чулоч//ную. На последнюю отпущено было 340.000 руб., и на ней к приезду Императрицы уже были вытканы паутиной тонкости чулки, тут-же поднесенныя Государыне светлейшим кн. Потемкиным.

Отдельно воздвигнут был роскошный дворец, (Потемкинский) по плану лучшаго в то время знатока классического стиля, архитектора Казакова. При доме был прекрасный сад с двумя оранжереями – одна ананасовая, другая из лавровых, померанцевых, лимонных, финиковых и других деревьев.

Дворец был построен на земле, купленной кн. Потемкиным у бывших запорожцев Лазаря Глобы и Никиты Коржа.

Для правления университетскими суммами учреждена была канцелярия, в которой каждый из чиновников получал по 1284 руб. в год.

¹ Ймовірно, помилка публікатора. Треба «Кобленца».

² Ймовірно, помилка публікатора. Треба «Фицгерберт», або «Фиц Герберт».

Для преподавания в университете приглашены были профессора: истории – Гюсин; экономики – Леванов; земледелия – Прокопович; художества – Неретин и искусства – Бухаров. Для консерватории приглашен был в качестве директора известный композитор итальянец Сарти с жалованием 3500 р. В год «с разными другими доходами».

Весь город должен был занимать пространство в 300 квадратных верст. Выгонной земли для пастбища городского скота – 80.000 десятин. Улицы должны иметь ширины 30 саженей.

Светлейший князь Потемкин хотел придать особенное значение городу Екатеринославу устройством в нем различных просветительных учреждений в той надежде, что «по соседству Екатеринослава с Польшей и Грецией, землями волошской, молдавской и народов иллирийских к нему притечет множество юношества обучаться, и тогда страна сия из степей бесплодных будет преобразена в обильный вертоград, и обиталище зверей – в благоприятное пристанище людям, из всех стран текущим во граде».

Местность, назначенная под Екатеринослав, в то время была покрыта дубовым и кленовым лесом, поросла камышем и травой по берегам Днепра и по его островам. Между лесом тянулись огороды, на которых росли капуста, подсолнечник, табак и проч. //

На горе, против берега реки стояли ветряки, покрытые камышем, а по Днепру устроены были запорожцем Глобою водяные мельницы, которые стучали день и ночь.

Самая слобода Половица представляла из себя кучки хаток, частью деревянных, частью земляных, то там, то сям разбросанных: «хата од хаты геть-геть». Население ее состояло главным образом из запорожцев, поселившихся частью еще до падения Сечи, а большей частью после падения ее.

Лучшие места занимал полковой эсаул Лазарь Глоба, выходец из Нового Кодака, живший в слободе Половице на той самой горе, против которой раскинулся Монастырский остров, и насадивший там большой сад, при содействии запорожцев Никиты Коржа и Игната Каплуна.

Выше сада красовалась рожь Коржа, а внизу, у берега Днепра, стучали две водяные мельницы Глобы. Сюда то и прибыла Императрица с блестящей свитой своей и с походной церковью, образа которой писаны были знаменитым художником Воробиковским³. (Часть их находится в музее А. Н. Поля и доставлена кн. Н. П. Урусовым из церкви с. Паньковки, Нов[омововсковаго]. у[езда]).

При выходе из кареты Императрица была встречена Архиепископом Екатеринославским, Херсонским и Таврическим Амвросием с крестом в одной руке и святой водой в другой.

³ Ймовірно, помилка публікатора. Треба «Воробиковским».

Там, где ступила Императрица, вышедши из кареты, в настоящее время, с восточной стороны собора стоит род каменного обелиска, называемого по народному «милею».

Выслушав литургию в своей походной церкви и приложившись ко кресту, Императрица прошла к месту, где предположено было воздвигнуть для города собор, спустилась по ступенькам в выкопанный для фундамента ров, и тут, приложившись ко кресту, поднесенному ей Архиепископом и поклонившись на все четыре стороны народу, собравшемуся в огромной массе, положила первый камень в основание соборного храма, во имя Преображения Господня. После нея второй камень положил светлейший князь Г. А. Потемкин; после Потемкина третий камень положил Архиепископ Амвросий; после Амвросия четвер//тый камень положил ген[ерал]-майор и ген[ерал]-губ[ернатор]⁴ И. М. Синельников. Присутствовавший при этом Австрийский Император Иосиф II будто-бы своим приближенным сказал: «Я совершил вместе с Императрицей великое дело: она положила первый камень нового города, я-же-второй и последний, а граф Сегюр сказал, что в заложенном соборе никогда не будет службы».

Предсказания графа Сегюра отчасти сбылись: при Екатерине II только заложен был фундамент для собора, стойвший казне 71102 рубля, а самый собор, не очень скромных размерах сооружен был далеко после кончины Императрицы, при Императоре Николае I Павловиче.

При громе пушек, грохоте ружей и восторженных кликах народа, Императрица Екатерина II, заложив собор в новом городе, который должен был прославить ее имя, в тот-же день, 9 мая 1787 года отбыла сухим путем по направлению к пятому порогу Днепра, Ненасытцкому, в имение И. М. Синельникова, Никольское.

По широкому, ответчному запорожскому шляху, на котором установлены были одна за другой каменные «мили», насажены были прекрасные розы, распустившиеся в то время полным цветом, от коих до наших дней сохранилось несколько кустов дикаго шиповника.

С кончиной Императрицы Екатерины II наш край и наш город не забывали Венценосныя Особы.

В 1818 году Император Николай Павлович, будучи Великим Князем, посетил дом дворянского собрания, бывший Потемкинский дворец.

В 1837 году 4 августа Император Александр II, будучи наследником престола, изволил принять бал от местного дворянства в Потемкинском дворце, который в 1838 году пожалован был Императором

⁴Помилка автора. І. М. Синельников не був генерал-губернатором, а займав посаду «правителя Екатеринославського наместничества».

Николаем I в вечное и потомственное владение Екатеринославскаго дворянства и сгорел в 1839 году 16 апреля.

В 1863 году, 3 октября, Наследник Цесаревич Великий Князь Николай Александрович изволил принять бал от местнаго дворянства во вновь отстроенном Потемкинском дворце.

В 1884 году 29 августа генерал фельдмаршал Великий Князь Михаил Николаевич изволил принять обед от местнаго дворянства в Потемкинском дворце. //

В 1884 году 18 мая осчастливил Своим благосклонным вниманием местных обывателей, присутствия при открытии железнодорожнаго моста через Днепр Император Александр III».

К этому добавим: 31 января 1915 года г. Екатеринослав осчастливил Своим посещением Император Николай II; будем думать, что вторичное посещение Высочайших Особ не замедлит повториться.

31 января 1915 г.

Известия Екатеринославскаго городского общественного управления. – 1915. – № 2–3. – С. 218–223.

Надійшла до редколегії 04.11.2010

УДК 069.51: 82 (477)

В. В. Єкшов

Меморіальний будинок-музей Д. І. Яворницького (відділ ДНІМ)

ШЕВЧЕНКІАНА В ТВОРЧОСТІ Д. І. ЯВОРНИЦЬКОГО (до питання дослідження джерельної бази)

Йдеться про дослідження теми внеску в шевченкіану академіка Д. І. Яворницького, про зворотний вплив творчості Т. Г. Шевченка на життя та діяльність Д. І. Яворницького та про джерельні можливості вивчення цієї теми.

Ключові слова: Д. І. Яворницький, Т. Г. Шевченко, шевченкіана, джерельна база, епістолярна спадщина.

Идет речь об исследовании темы вклада в шевченкиану академика Д. И. Яворницкого, про обратное влияние творчества Т. Г. Шевченко на жизнь и деятельность Д. И. Яворницкого и про источниковые возможности изучения данной темы.

Ключевые слова: Д. И. Яворницкий, Т. Г. Шевченко, шевченкиана, источниковая база, эпистолярное наследие.